గౌరవనీయులైన ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఉజ్జల్ భుయాన్

మరియు

గౌరవనీయమైన న్యాయమూర్తి శ్రీ ఎన్. తుకారాంజీ

W.P.Nos.23116/2020; 11993/2019; W.A.No.34/2020;
C. C. (ఎస్ఆర్). No.53422/2022

ఉమ్మడి ఉత్తర్వు; (గౌరవనీయులైన ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఉజ్జల్ భుయాన్ వెలువరించిరి.)

ఈ ఉత్తర్వు ప్రస్తుత పలు కేసులను పరిష్కరిస్తుంది. [2. పిటిషనర్ పార్టీ-ఇన్-పర్సన్ డాక్టర్ యూనిస్ లాల్నున్మావి చాంగ్తు (శ్రీమతి తిమోతి T.Gonmei (గాన్ మాయ్) అని కూడా పిలుస్తారు) మరియు ప్రతివాదులకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న ప్రభుత్వ న్యాయవాది ఫర్ హోం అయిన మిస్టర్ శ్రీ రూపేందర్ యొక్క వాదనలు విన్నాము.

3. ఈ కేసులలో విభిన్న విన్నపములు చేసినప్పటికీ, నాచారం పోలీస్ స్టేషన్ సిబ్బంది తేదీ 20.05.2019 నాడు పై పిటిషనర్‌ను అరెస్టు చేయడమే ప్రధాన అంశము.

4. పిటిషనర్ ఈ న్యాయస్థానంలో ప్రాక్టీస్ చేస్తున్న అడ్వకేట్ పిటిషనర్ ప్రకారం, తేదీ 20.05.2019 నాడు ఆమె ఎల్ఎల్ఎం కోర్సు ప్రవేశ పరీక్షకు

హాజరు కావడానికి తన వాహనంలో వెళుతోంది, ఇది నగర శివార్లలోని నాచారం వద్ద ఉన్న నోమా అయాన్ డిజిటల్ అనే కేంద్రంలో జరుపబడుతుంది.

నగరం నుండి పరీక్షా కేంద్రానికి వెళ్తుండగా, పిటిషనర్ వాహనం అదుపు తప్పి తార్నాక ఫ్లై ఓవర్ రెయిలింగ్ పైకి దూసుకెళ్లింది. పైన పేర్కొన్న సంఘటన కారణంగా, పిటిషనర్ ఆలస్యంగా పరీక్షా కేంద్రానికి చేరుకొనెను. పరీక్షా కేంద్రానికి కాపలాగా ఉన్న సెక్యూరిటీ గార్డులు, అలాగే ఇన్విజిలేటర్ చాలా ఆలస్యం అయిందని, పరీక్షా సమయం ముగియబోతోందని పిటిషనర్‌ను పరీక్షా కేంద్రంలోకి ప్రవేశించడానికి అనుమతించలేదు.పిటిషనర్ ప్రకారం, జి. రమేష్ అనే ఒక కానిస్టేబుల్‌తో సహా పరీక్షా కేంద్రంలో ఉన్న పోలీసు సిబ్బంది ఆమెతో దురుసుగా ప్రవర్తించారు మరియు సంఘటనను ఫోటో తీస్తున్నారు.దీనిని పిటిషనర్ వ్యతిరేకించారు, ఆ తర్వాత పిటిషనర్‌ను బలవంతంగా నాచారం పోలీస్ స్టేషన్‌కు తీసుకెళ్లారు. చివరికి, ఆమె వైద్య పరీక్షల తరువాత, ఆ రోజే ఆమెను అదుపులోకి తీసుకున్నారు; ఆమెను సాయంత్రం ఆలస్యంగా చెంచల్‌గూడ జైలుకు తీసుకెళ్లారు, దీని కారణంగా జైలు అధికారులు ఆమెను

లోపలకి అనుమతించలేదు, ఆ తరువాత, పిటిషనర్‌ను తిరిగి నాచారం పోలీస్ స్టేషన్‌కు తీసుకువచ్చి రాత్రంతా అక్కడే ఉంచారు.మరుసటి రోజు, ఆమెను చెంచల్‌గూడ జైలుకు తీసుకెళ్ళారు, అక్కడే ఆమెను ఉంచారు.

5. నాచారం పోలీస్ స్టేషన్ సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ దాఖలు చేసిన ఫిర్యాదుపై, పిటిషనర్ పై ఇండియన్ పీనల్ కోడ్, 1860 (ఐపిసి) లోని సెక్షన్లు 332 & 506 తో పాటు ప్రజా ఆస్తుల నష్టం నివారణ చట్టము, 1984 (సంక్షిప్తంగా 'పిడిపిపి చట్టము' ఇకపై) లోని సెక్షన్ 3 కింద తేదీ 20.05.2019 నాడు ఎఫ్.ఐ.ఆర్ నమోదు చేయబడిందని పేర్కొనవచ్చు. చివరికి కోర్టు ఆదేశాల మేరకు, తేదీ 27.05.2019 నాటి విడుదల ఉత్తర్వు ద్వారా పిటిషనర్‌కు జామీను మంజూరు చేయబడింది. అందువల్ల, పిటిషనర్ తేదీ 20.05.2019 నుండి తేదీ 27.05.2019 వరకు కస్టడీలో ఉండెను.

6. నాచారం పోలీస్ స్టేషన్ సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ శ్రీ కె. వెంకట రెడ్డి, W.P.No.11993/2019 లో కౌంటర్ అఫిడవిట్ దాఖలు చేశారు. అఫిడవిట్‌లో, పిటిషనర్‌కు వివిధ వ్యక్తులపై ఒకదాని తరువాత మరొక కేసు వేసే అలవాటు ఉందని పేర్కొన్నారు. అంతే కాకుండా, అతని విచారణ ప్రకారం, పిటిషనర్ హైదరాబాద్ నగరంలోని మూడు పోలీస్

కమిషనరేట్లలో విస్తరించి ఉన్న ఇరవైకి పైగా కేసులలో నిందితురాలు, వీటి వివరాలు అఫిడవిట్లో పేర్కొనబడ్డాయి. ఆయన చెప్పిన ప్రకారం, నాచారం పోలీస్ స్టేషన్కు చెందిన పోలీస్ కానిస్టేబుల్ జి. రమేష్ తేదీ 20.05.2019 నాడు 14-30 గంటలకు ఒక ఫిర్యాదు చేశారు. **తేదీ** 20.05.2019 దాని ప్రకారము, సుమారు 9 గంటలకు అతను హోమ్ గార్డ్-నరసింహతో కలిసి లా-సెట్ ఆన్లైన్ పరీక్ష కోసం మల్లాపూర్ లోని నోమా అయాన్ డిజిటల్ వద్ద బందోబస్తు విధులను నిర్వర్తిస్తున్నారని, నాచారం పోలీస్ స్టేషన్ స్టేషన్ హౌస్ ఆఫీసర్ సూచనల మేరకు ఇది జరిగింది. సుమారు 12 గంటల 10 నిమిషాలకు, ఒక మహిళ లా-సెట్ పరీక్షకు హాజరు కావడానికి వచ్చి, ఆమెను పరీక్షా హాల్లోకి అనుమతించమని వారిని బలవంతం చేసిందని 11.00 గంటలకు పరీక్ష ప్రారంభమైందని 12-30 గంటలకు ముగుస్తుందని పేర్కొంటూ పరీక్షా కేంద్రం యాజమాన్యం, భద్రతా సిబ్బంది ఆమెను ఆపడానికి ప్రయత్నించారని, పరీక్షకు హాజరు కావడానికి చాలా ఆలస్యం అయిందనని, ఆమెను అడ్డుకున్నప్పుడు, ఆమె భద్రతా సిబ్బందితో గొడవపడి, ఇబ్బంది కలిగించిందని, ఆమె అసభ్యకరమైన భాషను ఉపయోగించిందని మరియు పోలీసు శాఖ అందించిన ట్యాబ్ను విరగొట్టిందని, ఆ విధంగా ఆమె పోలీసు కానిస్టేబుల్ తన చట్టబద్ధమైన

విధిని నిర్వర్తించకుండా అడ్డుకుందని, అందువల్ల, అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవాలని ఆయన నాచారం పోలీస్ స్టేషన్ స్టేషన్ యొక్క హౌస్ అధికారిని అభ్యర్థించారు. అటువంటి ఫిర్యాదు అందిన తరువాత, పిడిపిపి చట్టములోని సెక్షన్ 3తో పాటు ఐపిసి సెక్షన్లు 332 మరియు 506 కింద నేరాలకు పిటిషనర్ పై క్రైమ్ No.235/2019 నమోదు చేయబడింది. అతను ఇలా పేర్కొన్నాడు సంఘట జరిగిన సమయంలో అతడు ఘటనా స్థలంలో ఉండి, "ఆమె అహంకార వైఖరిని బట్టి ఆగ్రహించి" ఆమెను విచారణ కోసం పోలీస్ స్టేషన్‌కు తీసుకువచ్చెను, ఆ తర్వాత ఆమె గుర్తింపును తెలుసుకొనుట జరిగినది.

7. ఈ అఫిడవిట్‌లోని పేరా 5లో, దర్యాప్తు అధికారి కోడ్ ఆఫ్ క్రిమినల్ ప్రొసీజర్, 1973 (Cr.P.C) లోని సెక్షన్ 41A కింద నోటీసు జారీ చేయడానికి ప్రయత్నించారని, అయితే పిటిషనర్ ఈ నోటీసును తీసుకోవడానికి నిరాకరించారని పేర్కొనబడెను. అందువల్ల, పిటిషనర్ Cr.P.C లోని సెక్షన్ 41 (1) (b) (i) మరియు (d) కింద నేరానికి పాల్పడెను. అందువలన తేదీ 20.05.2019 నాడు 15-45 గంటలకు ఆమెను అరెస్టుకు చేసిరి. ఆమె అరెస్టుకు గల కారణాలను ఆమెకు వివరించిన తరువాత, పిటిషనర్‌ను వైద్య

పరీక్షల కోసం ఆసుపత్రికి పంపారు, ఆ తర్వాత ఆమెను అదే రోజు **ఎల్.బి.నగర్** వద్ద, సైబరాబాద్ లోని IV అదనపు మెట్రోపాలిటన్ మేజిస్ట్రేట్-కమ్-IV అదనపు జూనియర్ సివిల్ జడ్జి ముందు ఆమె నివాసంలో హాజరుపరిచారు. మేజిస్ట్రేట్ పిటిషనర్‌ను జ్యుడీషియల్ కస్టడీకి రిమాండ్ చేశారు. రాత్రి సమయంలో పిటిషనర్‌ను జైలులో చేర్చుకొనుటకు జైలు అధికారులు నిరాకరించడంతో, ఆమెను తిరిగి నాచారం పోలీస్ స్టేషన్‌కు తీసుకువచ్చి, తేదీ 21.05.2019 నాడు హైదరాబాద్‌లోని చంచల్‌గూడలోని ప్రత్యేక జైలుకు పంపారు. ఆ తర్వాత ఆమెను జామీనుపై విడుదల చేశారు.

8. W.P.No.23116/2020 కేసులో దాఖలు చేసిన కౌంటర్ అఫిడవిట్‌లో నాచారం పోలీస్ స్టేషన్ ఇన్‌స్పెక్టర్ శ్రీ టి. కిరణ్ కుమార్ కూడా ఇదే వైఖరిని తీసుకున్నారు.

9. విచారణ సమయంలో, రాచకొండ పోలీస్ కమిషనరేట్ యొక్క పోలీస్ కమిషనర్ తేదీ 06.12.2022 నాడు వ్రాతపూర్వక సూచనలను సమర్పించారు. 2013 సంవత్సరం నుండి, పిటిషనర్, జ్యుడీషియల్ అధికారులు, బార్ అసోసియేషన్ అధ్యక్షుడు, పోలీసు అధికారులు, భూస్వాములు మొదలైన వారిపై వివిధ రకాల పనికిమాలిన కేసులను దాఖలు చేయడంలో మునిగి ఉన్నారని ఆయన పేర్కొన్నారు; వారి విచారణ ప్రకారం, ఆమె హైదరాబాద్‌లోని మూడు పోలీస్ కమిషనరేట్‌లలో 25 కి పైగా కేసులలో నిందితురాలిగా ఉందనీ; ఆమె దాఖలు చేసిన

పిటిషన్ లో అర్హత లేదని; పనికిమాలిన కేసులను దాఖలు చేసే ఆమె ధోరణిని న్యాయస్థానం గమనించవచ్చునని, మరియు ఆమె సూచన మేరకు ప్రారంభించిన ఇబ్బందికరమైన వ్యాజ్యాలకు ముగింపు పలకవచ్చునని తెలిపారు. పిటిషనర్ నిందితురాలిగా ఉన్న కేసుల వివరాలు మరియు పిటిషనర్ ఫిర్యాదుపై నమోదు చేసిన కేసుల వివరాలు అఫిడవిట్‌లో పేర్కొనబడ్డాయి.

10. మేము వ్యక్తిగతంగా పిటిషనర్‌ను అలాగే ప్రభుత్వ ప్లీడర్ ఫర్ హోం సుదీర్ఘంగా చేసిన వాదనలు విన్నాము. విచారణ సమయంలో, ప్రభుత్వ ప్లీడర్ ఫర్ హోమ్ సమర్పించిన రికార్డును మేము పరిశీలించితిమి.

11. ప్రారంభంలో, ఫిర్యాదుదారుడు కె. వెంకట రెడ్డి, సబ్ ఇన్‌స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్, నాచారం పోలీస్ స్టేషన్ దాఖలు చేసిన F.I.R.No. 235/2019 యొక్క విషయాలను మేము క్లుప్తంగా ప్రకటన చేయగలము.

12. ఫిర్యాదును పరిశీలించగా, తేదీ 20.05.2019 నాడు సుమారు 9 గంటలకు నాచారం పోలీస్ స్టేషన్ స్టేషన్ హౌస్ ఆఫీసర్ మరియు ఫిర్యాదుదారు, హోంగార్డ్ నరసింహతో కలిసి మల్లాపూర్‌లోని నోమా డిజిటల్ అయాన్ వద్ద లా సెట్ ఆన్‌లైన్ పరీక్ష కోసం బందోబస్తు విధులు నిర్వహించడానికి వెళ్లారు; సుమారు మధ్యాహ్నం 12-10 గంటలకు, ఒక మహిళ ఈ పరీక్షకు హాజరు కావడానికి వచ్చి పరీక్షా హాల్‌లోకి ప్రవేశించడానికి ప్రయత్నించింది.ఇంతలో, పరీక్ష హాల్ యాజమాన్యం మరియు భద్రతా సిబ్బంది పరీక్ష అప్పటికే 11 గంటలకు

ప్రారంభమైందని 12.30 గంటలకు ముగించబడునని పేర్కొంటూ ఆమెను ఆపడానికి ప్రయత్నించారు. ఈ విషయం ఆమెకు చెప్పడంతో, ఆమె భద్రతా సిబ్బందితో గొడవపడి, ఇబ్బంది కలిగించింది.ఆ తరువాత, ఫిర్యాదుదారుడు అక్కడికి వచ్చి పరీక్ష సమయం గురించి ఆమెకు వివరించడానికి ప్రయత్నించాడు. ఆ దశలో పిటిషనర్ దుర్వినియోగం చేసి, ఉద్దేశపూర్వకంగా అసభ్యకరమైన భాషను ఉపయోగించెను మరియు చేతులతో అతనిని కొట్టి, పోలీసు శాఖ వారి ట్యాబ్‌ను కూడా విరగొట్టెను, అదే సమయంలో అతన్ని భయంకరమైన పరిణామాలు ఎదుర్కుంటావని బెదిరించారు. అందువల్ల, తన చట్టబద్ధమైన విధులను నిర్వర్తించకుండా, పిటిషనర్ ఫిర్యాదుదారుని అడ్డుకొనెను.

13. రిమాండ్ దరఖాస్తును పరిశీలించినప్పుడు, పిటిషనర్‌ను తేదీ 20.05.2019 నాడు 3 గంటలకు మాల్లాపూర్ లో అదుపులోకి తీసుకున్నట్లు మేము కనుగొన్నాము మరియు అదే రోజు 03.45 గంటలకు, నాచారం పోలీస్ స్టేషన్ లో అరెస్టు చేశారు. రిమాండ్ కోరడానికి పేర్కొన్న కారణాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయిః

1. పిటిషనర్ గతంలో వివిధ కేసులలో పాల్గొన్నాడు, సమాచారం విడి కాపీతో సమర్పించబడింది.

2. ఆమెకు హైదరాబాద్ లో శాశ్వత చిరునామా లేదు.3. భవిష్యత్తులో ఇతర కేసులలో పాల్గొనే అవకాశం ఉంది.

14. పిటిషనర్ పై సెక్షన్లు 332 కు వ్యతిరేకంగా మరియు 506 ఐపిసి, అలాగే పిడిపిపి చట్టము సెక్షన్ 3 ఉన్నాయి.

15. ఐపిసి సెక్షన్ 332 ప్రకారం, అటువంటి ప్రజా సేవకుడిగా తన విధిని నిర్వర్తించే ప్రజా సేవకుడిగా ఉన్న ఏ వ్యక్తికైనా స్వచ్ఛందంగా హాని కలిగించే వారు అటువంటి ప్రజా సేవకుడిగా తన కర్తవ్యాన్ని నిర్వర్తించకుండా ఆ వ్యక్తిని లేదా ఏ ఇతర ప్రజా సేవకుడిని నిరోధించడానికి, లేదా అటువంటి ప్రజా సేవకుడిగా తన కర్తవ్యాన్ని చట్టబద్ధంగా నిర్వర్తించడంలో ఆ వ్యక్తి నిరోధించిన లేదా నిరోధించడానికి ప్రయత్నించినచో, పర్యవసానంగా, మూడు సంవత్సరాల వరకు పొడిగించగల కాలపరిమితికి జైలు శిక్ష లేదా జరిమానా లేదా రెండింటితో శిక్షించబడతారు.

16. ఐపిసి సెక్షన్ 506కి సంబంధించినంతవరకు, అపరాధికముగా బెదిరించే నేరానికి పాల్పడిన ఎవరికైనా రెండు సంవత్సరాల వరకు పొడిగించగల జైలు శిక్ష లేదా జరిమానా లేదా రెండింటితో శిక్ష విధించబడుతుంది; అయితే, అట్టి బెదిరింపు మరణానికి లేదా తీవ్రమైన గాయానికి కారణమైతే, శిక్ష ఏడు సంవత్సరాల వరకు పొడిగించవచ్చు మరియు జరిమానా విధించవచ్చు లేదా రెండింటితో శిక్షింపబడెదరు,

16.1. పిటిషనర్ ఇచ్చిన బెదిరింపు ఫిర్యాదుదారుడికి లేదా మరెవరికైనా మరణం లేదా తీవ్రమైన గాయాన్ని కలిగిస్తుందని ప్రాసిక్యూషన్ కేసు కాదు.

17. పిడిపిపి చట్టము సెక్షన్ 3కి సంబంధించినంతవరకు, ఇది ప్రజా ఆస్తికి నష్టం కలిగించే అక్రమ చర్యలతో వ్యవహరిస్తుంది.

సబ్-సెక్షన్ (1), సబ్-సెక్షన్ (2) లో సూచించిన స్వభావం గల ప్రభుత్వ ఆస్తి కాకుండా ఏదైనా ప్రభుత్వ ఆస్తికి సంబంధించి ఏదైనా చట్టము చేయడం ద్వారా అల్లర్లకు పాల్పడే ఎవరికైనా ఐదేళ్ల వరకు జైలు శిక్ష మరియు జరిమానా విధించబడుతుంది. సబ్ సెక్షన్ (2) నీరు, కాంతి, విద్యుత్ లేదా శక్తి మొదలైన వాటి ఉత్పత్తి, పంపిణీ లేదా సరఫరా కోసం ఉపయోగించే చమురు సంస్థాపన, మురుగునీటి పనులు, భవనం, సంస్థాపన మొదలైన ప్రభుత్వ ఆస్తికి జరిగిన నష్టానికి సంబంధించినది. అందువల్ల, పిటిషనరుకు విధించిన మూడు సెక్షన్లు ఏడు సంవత్సరాల కంటే తక్కువ శిక్షలను కలిగి ఉంటాయి.

18. ఈ దశలో, కోర్టు జోక్యంతో, పిటిషనర్ తేదీ 27.05.2019 నాడు కస్టడీ నుండి విడుదల చేయబడ్డాడని మేము పేర్కొనవచ్చు. అందువల్ల, పిటిషనర్ తేదీ 20.05.2019 నుండి 27.05.2019 వరకు కస్టడీలో ఉన్నాడు.

19. D.K.Basu v. పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రం (1997(4) ఎస్‌సీసీ 496), పోలీసు కస్టడీలో హింసకు సంబంధించిన అంశంతో సహా పోలీసు కస్టడీలో మరణానికి సంబంధించిన సమస్యలను సుప్రీం కోర్టు పరిశీలిస్తోంది. మొత్తం తీర్పు ప్రసరణను విస్తరించడం అవసరం లేదు, సుప్రీం కోర్టు చట్టబద్ధమైన మరియు రాజ్యాంగపరమైన అవసరాలకు అదనంగా, పారదర్శకత మరియు జవాబుదారీతనము తీసుకురావడానికి అరెస్టు మరియు నిర్బంధం యొక్క అన్ని కేసుల అధిసూచన యొక్క సమకాలీన రికార్డింగ్ కోసం తగు విధముగా యంత్రాంగాన్ని రూపొందించడం ఉపయోగకరంగా మరియు ప్రభావవంతంగా ఉంటుందని సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడిందని చెప్పడానికి ఇది

సరిపోతుంది. ఆ సందర్భంలో, ఒక వ్యక్తిని అరెస్టు చేసే అధికారి అరెస్టు చేసే సమయంలో కనీసం ఒక సాక్షి సమక్షంలో అతని అరెస్టుకు సంబంధించిన మెమోను సిద్ధం చేయాలని గమనించబడింది, అటువంటి సాక్షి అతను అరెస్టు చేసిన వ్యక్తి యొక్క కుటుంబ సభ్యుడు కావచ్చు లేదా అరెస్టు చేయబడిన ప్రాంతానికి చెందిన గౌరవప్రదమైన వ్యక్తి కావచ్చు.అరెస్టు చేసిన తేదీ మరియు సమయాన్ని మెమోలో నమోదు చేయాలి, దీనికి అరెస్టు చేసిన వ్యక్తి కూడా ప్రతి సంతకం చేయాలి. ఆ తరువాత, ముందస్తు చర్యలుగా చట్టపరమైన నిబంధనలు చేసే వరకు అరెస్టు లేదా నిర్బంధం యొక్క అన్ని కేసులలో అనుసరించాల్సిన కొన్ని నిబంధనలను మార్గదర్శకాల రూపంలో సుప్రీంకోర్టు జారీ చేసింది. అటువంటి అవసరాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:

(1) అరెస్టును నిర్వహిస్తున్న మరియు అరెస్టు చేసిన వ్యక్తి విచారణను నిర్వహిస్తున్న పోలీసు సిబ్బంది వారి హోదాలతో ఖచ్చితమైన, కనిపించే మరియు స్పష్టమైన గుర్తింపు గల పేరు ట్యాగ్లను కలిగి ఉండాలి.అరెస్టయిన వ్యక్తిని విచారించే అటువంటి పోలీసు సిబ్బంది వివరాలన్నింటినీ రిజిస్టర్లో నమోదు చేయాలి.

(2) అరెస్టు చేసిన వ్యక్తిని అరెస్టు చేసే పోలీసు అధికారి అరెస్టు సమయంలో అరెస్టు మెమోను సిద్ధం చేయాలి మరియు అటువంటి మెమోను కనీసం ఒక సాక్షి సాక్ష్యయంకనము అతను అరెస్టు చేసిన వ్యక్తి యొక్క కుటుంబ సభ్యుడు లేదా అరెస్టు చేసిన ప్రాంతానికి చెందిన గౌరవప్రదమైన వ్యక్తి

కావచ్చు.ఇది అరెస్టు చేసిన వ్యక్తి సంతకం చేసిన కౌంటర్ కూడా అయి ఉండాలి మరియు అరెస్టు సమయం మరియు తేదీని కలిగి ఉండాలి.

(3) అరెస్టు చేయబడిన లేదా నిర్బంధించబడిన మరియు పోలీస్ స్టేషన్ లేదా విచారణ కేంద్రం లేదా ఇతర లాకప్ నిర్బంధంలో ఉన్న వ్యక్తికి, తనకు తెలిసిన ఒక స్నేహితుడు లేదా బంధువు లేదా ఇతర వ్యక్తికి లేదా అతని హితవు గూర్చి ఆసక్తి ఉన్న వ్యక్తికి, సాధ్యమైనంత త్వరగా, అతన్ని అరెస్టు చేసినట్లు మరియు నిర్దిష్ట ప్రదేశంలో నిర్బంధించబడ్డాడని తెలియజేయడానికి హక్కు ఉంటుంది, అయితే అరెస్టు మెమోను ధృవీకరించే సాక్షి స్వయంగా అటువంటి స్నేహితుడు లేదా అరెస్టు చేసిన వ్యక్తి యొక్క బంధువు కాకూడదు.

(4) అరెస్టయిన వ్యక్తి యొక్క తదుపరి స్నేహితుడు లేదా బంధువు జిల్లా లేదా పట్టణం వెలుపల నివసిస్తున్నప్పుడు, అరెస్టు చేసిన తర్వాత 8 నుండి 12 గంటల వ్యవధిలో జిల్లాలోని లీగల్ సహాయ ఆర్గనైజేషన్ మరియు సంబంధిత ప్రాంతంలోని పోలీస్ స్టేషన్ ద్వారా అరెస్టు చేసిన వ్యక్తిని అరెస్టు చేసిన సమయం, ప్రదేశం మరియు కస్టడీ చేసే ప్రదేశాన్ని పోలీసులు టెలిగ్రాఫిక్ పద్ధతి ద్వారా తెలియజేయాలి.

(5) అరెస్టు చేయబడిన వ్యక్తిని అరెస్టు చేసిన వెంటనే లేదా నిర్బంధంలో ఉంచిన వెంటనే తన అరెస్టు లేదా నిర్బంధం గురించి ఎవరికైనా తెలియజేయడానికి గల హక్కు గురించి అవగాహన కల్పించాలి.

(6) వ్యక్తిని అరెస్టు చేయడానికి సంబంధించి నిర్బంధ స్థలంలో ఉన్న డైరీలో నమోదు చేయాలి, ఇది వ్యక్తి యొక్క తదుపరి స్నేహితుడి పేరును కూడా వెల్లడిస్తుంది అట్టి స్నేహితుడికి అరెస్టు గురించి మరియు అరెస్టు చేసిన వ్యక్తి ఎవరి అదుపులో ఉన్నారో ఆ పోలీసు అధికారుల పేర్లు మరియు వివరాల గురించి సమాచారమివ్వబడాలి.

(7) అరెస్టు చేసిన వ్యక్తి, అతను అభ్యర్థించిన చోట, అతని అరెస్టు సమయంలో కూడా పరీక్షించబడాలి మరియు అతని/ఆమె శరీరంపై ఏదైనా పెద్ద మరియు చిన్న గాయాలు ఉంటే, ఆ సమయంలో నమోదు చేయాలి."ఇన్స్పెక్షన్ మెమో" పై అరెస్టు చేసిన వ్యక్తి మరియు అరెస్టు చేసే పోలీసు అధికారి ఇద్దరూ సంతకం చేయాలి మరియు దాని కాపీని అరెస్టు చేసిన వ్యక్తికి అందించాలి.

(8) అరెస్టయిన వ్యక్తిని నిర్బంధంలో ఉన్న సమయంలో ప్రతి 48 గంటలకు ఒకసారి సంబంధిత రాష్ట్ర లేదా కేంద్రపాలిత ప్రాంత ఆరోగ్య సేవల డైరెక్టర్ ఆమోదించి నియమించిన వైద్యుల ప్యానెల్లోని వైద్యుడు మరియు శిక్షణ పొందిన వైద్యుడిచే వైద్య పరీక్ష చేయించాలి. ఆరోగ్య సేవా డైరెక్టర్ అన్ని తహసీళ్ళు మరియు జిల్లాలకు కూడా ఇటువంటి శిక్షను ప్యానల్ సిద్ధం చేయాలి.

(9) పైన పేర్కొన్న అరెస్టు మెమోతో సహా అన్ని పత్రాల కాపీలను తాలూకా మేజిస్ట్రేట్కు అతని రికార్డు కోసం పంపాలి.

(10) అరెస్టు చేసిన వ్యక్తి విచారణ సమయంలో తన న్యాయవాదిని కలవడానికి అనుమతించబడవచ్చు, అయితే మొత్తము విచారణలో కాదు.

(11) అన్ని జిల్లా మరియు రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యాలయాలలో ఒక పోలీసు (కంట్రోల్ రూమ్) నియంత్రణ గదిని ఏర్పాటు చేయాలి, ఇక్కడ అరెస్టు చేసిన 12 గంటలలోపు అరెస్టు చేసిన అధికారి, అరెస్టు చేసిన వ్యక్తి యొక్క అరెస్టు మరియు కస్టడీకి సంబంధించిన సమాచారాన్ని తెలియజేయాలి మరియు పోలీసు నియంత్రణ గది వద్ద అది స్పష్టమైన నోటీసు బోర్డులో ప్రదర్శించబడాలి.

19.1. అందులో పేర్కొన్న విధంగా అవసరాలను పాటించడంలో వైఫల్యం చెందిన సంబంధిత అధికారి శాఖాపరమైన చర్యలకు, అలాగే అధికార పరిధిగల హైకోర్టు ముందు ధిక్కరణ చర్యలకు బాధ్యత వహించవలసి వస్తుందని సుప్రీంకోర్టు పేర్కొంది.పైన పేర్కొన్న అవసరాలు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్స్ 21 మరియు 22 (1) లో ఉన్నవని నొక్కి చెబుతూ, ఆ అవసరాలు ఖచ్చితంగా పాటించాల్సిన అవసరం ఉందని, ఇవి రాజ్యాంగ మరియు చట్టబద్ధమైన రక్షణలకు అదనంగా ఉంటాయని మరియు అరెస్టయిన వారి హక్కులు మరియు గౌరవాన్ని పరిరక్షించడానికి సంబంధించి కోర్టులు ఎప్పటికప్పుడు ఇచ్చే వివిధ ఇతర ఆదేశాలకు భంగం కలిగించవని ప్రకటించారు.

20. Cr.P.C లోని సెక్షన్ 41. వారెంట్ లేకుండా పోలీసులు ఏ వ్యక్తిని అయినా అరెస్టు చేయగల పరిస్థితులను నిర్దేశిస్తుంది.సెక్షన్ 41 ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

“41. పోలీసులు ఎప్పుడు వారెంట్ లేకుండా అరెస్టు చేయవచ్చును- (1) మేజిస్ట్రేట్ ఆదేశం లేకుండా, వారెంట్ లేకుండా ఏ పోలీసు అధికారి అయినా ఏ వ్యక్తిని అయినా అరెస్టు చేయవచ్చు -

(a) x x x x x x

(బి) ఎవరిపై సహేతుకమైన ఫిర్యాదు చేయబడిందో, లేదా విశ్వసనీయమైన సమాచారం అందిందో, లేదా సహేతుకమైన ఫిర్యాదు అందించబడిందో ఈ క్రింది షరతులు సంతృప్తి చెందినట్లయితే, అతను ఏడు సంవత్సరాల కంటే తక్కువ కాలం జైలు శిక్షతో శిక్షార్హమైన గుర్తించదగిన నేరానికి పాల్పడ్డాడని లేదా జరిమానాతో లేదా జరిమానా లేకుండా ఏడు సంవత్సరాల వరకు పొడిగించవచ్చని అనుమానం ఉండును ఆవేవనగా:-

(i) x x x x x

((ii) అటువంటి అరెస్టు అవసరమని పోలీసు అధికారి ఇట్లు సంతృప్తి చెందాడు -

(ఎ) అటువంటి వ్యక్తి తదుపరి ఏదైనా నేరానికి పాల్పడకుండా నిరోధించడానికి; లేదా

((బి) నేరంపై సరైన దర్యాప్తు కోసం; లేదా

(సి) అటువంటి వ్యక్తి నేరానికి సంబంధించిన సాక్ష్యము అదృశ్యం చేయకుండా లేదా అటువంటి సాక్ష్యము ఏ విధంగానైనా తారుమారు చేయకుండా నిరోధించడానికి; లేదా

(డి) కోర్టు లేదా పోలీసు అధికారికి అటువంటి వాస్తవాలను బహిర్గతం చేయకుండా అతన్ని నిరోధించడానికి, కేసు వాస్తవాలతో తెలిసియున్న ఉన్న ఏ వ్యక్తికైనా

ఎటువంటి ప్రలోభాలు, బెదిరింపులు లేదా వాగ్దానం చేయకుండా నిరోధించడానికి; లేదా

(ఇ) అటువంటి వ్యక్తిని అరెస్టు చేయకపోతే, అవసరమైనప్పుడు కోర్టులో అతని హాజరును నిర్ధారించలేమని, అటువంటి అరెస్టు చేసేటప్పుడు తన కారణాలను వ్రాతపూర్వకంగా పోలీసు అధికారి నమోదు చేయాలి.

అయితే, ఒక పోలీసు అధికారి, ఈ ఉపవిభాగంలోని నిబంధనల ప్రకారం ఒక వ్యక్తిని అరెస్టు చేయవలసిన అవసరం లేని అన్ని సందర్భాల్లో, అరెస్టు చేయకపోవడానికి గల కారణాలను వ్రాతపూర్వకంగా నమోదు చేయాలి.”

21. ఈ నిబంధనను అర్నేష్ కుమార్ వర్సెస్ బీహార్ రాష్ట్రం [(2014) 8 ఎస్సీసీ 273]

కేసులో సుప్రీం కోర్టు వివరించింది, దాని తరువాత, ఏడు సంవత్సరాల కంటే తక్కువ కాలం జైలు శిక్ష విధించదగిన లేదా ఏడు సంవత్సరాల వరకు జరిమానా లేదా జరిమానా లేకుండా పొడిగించగల నేరానికి పాల్పడిన వ్యక్తిని, అటువంటి వ్యక్తి, పైన పేర్కొన్న విధంగా శిక్షార్హమైన నేరానికి పాల్పడ్డాడని సంతృప్తి చెందిన పోలీసు అధికారి అరెస్టు చేయలేడని తీర్పు ఇవ్వబడింది.అటువంటి కేసులలో అరెస్టుకు ముందు, అటువంటి వ్యక్తి తదుపరి నేరానికి పాల్పడకుండా నిరోధించడానికి లేదా కేసు యొక్క సరైన దర్యాప్తు కోసం లేదా నేరానికి సంబంధించిన సాక్ష్యము అదృశ్యం చేయకుండా లేదా సాక్ష్యము ఏ విధంగానైనా తారుమారు

చేయకుండా నిరోధించడానికి లేదా అటువంటి వ్యక్తి సాక్షికి ఎటువంటి ప్రలోభాలు, బెదిరింపులు లేదా వాగ్దానం చేయకుండా నిరోధించడానికి అటువంటి అరెస్టు అవసరమని పోలీసు అధికారి మరింత సంతృప్తి చెందాలి. పోలీసు అధికారి వాస్తవాలను తెలియజేయాలని, అటువంటి అభిప్రాయం రావడానికి గల పోలీసు ఆఫీసరు కారణాలను లిఖితపూర్వకంగా నమోదు చేయాలని శాసనము ఆదేశిస్తుందని, ఇది అటువంటి అరెస్టు చేసేటప్పుడు పైన పేర్కొన్న ఏదైనా నిబంధనలు పరిధిలోకి వచ్చే నిర్ధారణకు రావడానికి దారితీసిందని పోలీసు ఆఫీసరు అభిప్రాయాన్ని తెలపాలని సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడింది. సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా తీర్పు ఇచ్చింది.

“పైన పేర్కొన్న నిబంధన యొక్క సరళమైన పఠనం నుండి, ఏడు సంవత్సరాల కంటే తక్కువ కాలం జైలు శిక్ష విధించగల లేదా ఏడు సంవత్సరాల వరకు జరిమానా లేదా జరిమానా లేకుండా పొడిగించగల నేరానికి పాల్పడిన వ్యక్తిని పోలీసు అధికారి అరెస్టు చేయలేడని స్పష్టంగా తెలుస్తుంది, అటువంటి వ్యక్తి పైన పేర్కొన్న విధంగా శిక్షార్హమైన నేరానికి పాల్పడ్డాడని సంతృప్తి చెందినప్పుడు మాత్రమే.అటువంటి కేసులలో, అటువంటి వ్యక్తి తదుపరి ఏదైనా నేరం చేయకుండా నిరోధించడానికి; లేదా కేసు యొక్క సరైన దర్యాప్తు కోసం; లేదా నేరానికి సంబంధించిన సాక్ష్యాలను అదృశ్యం చేయకుండా అభియుక్తుడుని నిరోధించడానికి; లేదా ఏ విధంగానైనా అటువంటి సాక్ష్యాలను తారుమారు చేయడానికి; లేదా అటువంటి వ్యక్తి సాక్ష్యముకు లేదా పోలీసు అధికారికి అటువంటి వాస్తవాలను బహిర్గతం

చేయకుండా నిరోధించడానికి సాక్షికి ఎటువంటి ప్రేరణ, బెదిరింపు లేదా వాగ్దానం చేయకుండా నిరోధించడానికి; లేదా అటువంటి అభియుక్తుడుని అరెస్టు చేయకపోతే, అవసరమైనప్పుడు సాక్ష్యములో అతని ఉనికిని నిర్ధారించలేమని అరెస్టు చేయడానికి ముందు పోలీసు అధికారి మరింత సంతృప్తి చెందాలి. ఇవి వాస్తవాల ఆధారంగా చేయగల తీర్మానాలు. అటువంటి అరెస్టు చేసేటప్పుడు, పోలీసు అధికారి వాస్తవాలను తెలియజేయాలని మరియు కారణాలను వ్రాతపూర్వకంగా నమోదు చేయాలని శాసనము ఆదేశిస్తుంది, ఇది పైన పేర్కొన్న ఏదైనా నిబంధనలు పరిధిలోకి వచ్చే నిర్ధారణకు రావడానికి దారి తీసిన పరిస్థితులను తెలియచేయాలి. అరెస్టు చేయకపోవడానికి గల కారణాలను పోలీసు అధికారులు లిఖితపూర్వకంగా నమోదు చేయాలని శాసనము కోరుతుంది.

అరెస్టుకు ముందు పోలీసు అధికారి ఎందుకు అరెస్టు చేయాలి? ఇది నిజంగా అవసరమా? అని తనను తాను ప్రశ్నించుకోవాలి. ఇది ఏ ప్రయోజనం కోసం ఉపయోగపడుతుంది? అది ఏ లక్ష్యాన్ని సాధిస్తుంది? ~~ఈ~~ ప్రశ్నలను పరిష్కరించి, పైన పేర్కొన్న విధంగా ఒకటి లేదా ఇతర షరతులు సంతృప్తి చెందిన తర్వాత మాత్రమే, అరెస్టు చేసే అధికారాన్ని ఉపయోగించాల్సిన అవసరం ఉంది.

దీనిలోనే జరిమానా, మొదట అరెస్టు చేయడానికి ముందు, నిందితుడు నేరానికి పాల్పడ్డాడని సమాచారం మరియు విషయాల ఆధారంగా నమ్మడానికి పోలీసు అధికారికి కారణం ఉండాలి. ఇది కాకుండా, Cr.PC లోని సెక్షన్ 41 లోని క్లాజ్

(1) లోని సబ్ క్లాజులు (ఎ) నుండి (ఇ) ద్వారా ఊహించిన ఒకటి లేదా అంతకంటే ఎక్కువ ప్రయోజనాల కోసం అరెస్టు అవసరమని పోలీసు అధికారిని మరింత సంతృప్తి పరచాలి.

22. సవరణ ద్వారా, తేదీ 01.11.2010 నుండి అమలులోకి వచ్చే విధంగా Cr.P.C లో సెక్షన్ 41-A చేర్చబడింది.Cr.P.C లోని సెక్షన్ 41-A, పోలీసు అధికారి ముందు హాజరు కావడానికి నోటీసు ఇస్తుంది.Cr.P.C లోని సెక్షన్ 41-A క్రింద పొందుపరచబడింది:

“41-జ. పోలీసు అధికారి ముందు హాజరుకావాలని నోటీసు.-(1) సెక్షన్ 41 లోని సబ్ సెక్షన్ (1) లోని నిబంధనలు ప్రకారం ఒక వ్యక్తిని అరెస్టు చేయవలసిన అవసరం లేని అన్ని సందర్భాల్లో, పోలీసు అధికారి, ఎవరిపై సహేతుకమైన ఫిర్యాదు చేయబడిందో, లేదా విశ్వసనీయమైన సమాచారం అందిందో, లేదా అతను గుర్తించదగిన నేరానికి పాల్పడ్డాడని సహేతుకమైన అనుమానం ఉన్న వ్యక్తిని అతని ముందు లేదా నోటీసులో పేర్కొన్న ఇతర ప్రదేశంలో హాజరుకావాలని ఆదేశిస్తూ నోటీసు జారీ చేయాలి.

(2) అటువంటి నోటీసు ఏ వ్యక్తికైనా జారీ చేయబడినట్లయితే, నోటీసు యొక్క నిబంధనలను పాటించడం ఆ వ్యక్తి యొక్క విధి.

(3) అటువంటి వ్యక్తి నోటీసును పాటించి, దానిని పాటిస్తూనే ఉన్నట్లయితే, నోటీసులో సూచించిన నేరానికి సంబంధించి అతన్ని అరెస్టు చేయరు, అయితే, అతన్ని అరెస్టు చేయాలని పోలీసు అధికారి అభిప్రాయం కలిగి మన్నప్పుడు కారణాలను నమోదు చేయాల్సి ఉంటుంది.

(4) అటువంటి వ్యక్తి, ఏ సమయంలోనైనా, నోటీసు యొక్క నిబంధనలను పాటించడంలో విఫలమైతే లేదా తనను తాను గుర్తించడానికి ఇష్టపడకపోతే, పోలీసు అధికారి, ఈ సందర్భంగా సముచిత న్యాయస్థానం జారీ చేసిన ఆదేశాలకు లోబడి, నోటీసులో పేర్కొన్న నేరానికి అతన్ని అరెస్టు చేయవచ్చు.”

23. అర్నేష్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న 2) కేసులో కూడా సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా వివరించింది:

సెక్షన్ 41 (1) Cr.P.C కింద ఒక వ్యక్తిని అరెస్టు చేయవలసిన అవసరం లేని అన్ని సందర్భాల్లో, ఒక నిర్దిష్ట ప్రదేశం మరియు సమయంలో తన ముందు హాజరుకావాలని నిందితుడిని ఆదేశిస్తూ పోలీసు అధికారి నోటీసు జారీ చేయాల్సి ఉంటుందని పైన పేర్కొన్న నిబంధన స్పష్టం చేస్తుంది.అటువంటి నిందితుడు పోలీసు అధికారి ముందు హాజరుకావాలని శాసనము నిర్బంధిస్తుంది మరియు అటువంటి నిందితుడు నోటీసు నిబంధనలకు అనుగుణంగా ఉంటే అతన్ని ఒక వేళ పోలీసు అధికారి అరెస్టు అవసరమని అభిప్రాయపడితే, దానికి సంబంధించిన కారణాలను రికార్డు చేస్తేనే తప్ప, అరెస్టు చేయరాదని ఆదేశిస్తుంది.ఈ దశలో కూడా సెక్షన్ 41 Cr.P.C కింద చెప్పబడిన విధంగా అరెస్టుకు పూర్వోదాహరణను పాటించాలి మరియు పైన పేర్కొన్న విధంగా మేజిస్ట్రేట్ ద్వారా అదే పరిశీలన చేయవలసి ఉండును.

మేజిస్ట్రేట్ ఆదేశం లేకుండా, వారెంట్ లేకుండా నిందితుడిని అరెస్టు చేయడానికి పోలీసు అధికారికి అధికారం ఇచ్చే సెక్షన్ 41 Cr.P.C లోని నిబంధనలును కఠినంగా అమలు చేస్తే, పోలీసు అధికారులు

ఉద్దేశపూర్వకంగా లేదా తెలియకుండానే చేసిన తప్పును తిప్పికొడతారని మరియు ముందస్తు జామీను మంజూరు కోసం కోర్టుకు వచ్చేవి గణనీయంగా తగ్గుతాయని మా అభిప్రాయం. అరెస్టు చేయడానికి సెక్షన్ 41 Cr.P.C లో ఉన్న అన్ని లేదా చాలా కారణాలను కేస్ డైరీలో యాంత్రికంగా పునరుత్పత్తి చేసే పద్ధతిని నిరుత్సాహపరచాలని మరియు నిలిపివేయాలని మేము నొక్కి చెప్పాలనుకుంటున్నాము.

24. అర్నేష్ కుమార్ (పైన పేర్కొన్న) కేసులో సుప్రీంకోర్టు తీసుకున్న నిర్ణయం ఐపిసిలోని సెక్షన్ 498ఏ, వరకట్న నిషేధ చట్టము, 1961లోని సెక్షన్ 4 కింద అదుపులోకి తీసుకుంటారని భయపెట్టే సందర్భంలో ఉన్నప్పటికీ, దాని కింద జారీ చేసిన మార్గదర్శకాలు Cr.P.C లోని సెక్షన్ 41 మరియు 41-ఏ లను నియంత్రించే అన్ని కేసులను కవర్ చేస్తాయని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము. ఆ తరువాత సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది పద్ధతిలో వివరణాత్మక మార్గదర్శకాలను జారీ చేసింది:

1. ఐపిసి సెక్షన్ 498-ఎ కింద కేసు నమోదు అయినప్పుడు స్వయంచాలకంగా అరెస్టు చేయవద్దని, సెక్షన్ 41 Cr.PC నుండి ప్రవహించే పైన పేర్కొన్న పారామితుల ప్రకారం అరెస్టు చేయవలసిన అవసరం గురించి తమను తాము సంతృప్తి పరచుకోవాలని అన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తమ పోలీసు అధికారులను ఆదేశించాలి.

2. పోలీసు అధికారులందరికీ సెక్షన్ 41 (1) (బి) (ii) కింద పేర్కొన్న ఉప-నిబంధనలతో కూడిన తనిఖీ జాబితాను అందించాలి.

3. పోలీసు అధికారి సరిగ్గా నింపిన చెక్ జాబితాను పంపించి, తదుపరి నిర్బంధం కోసం మేజిస్ట్రేట్ ముందు నిందితుడిని పంపేటప్పుడు/హాజరుపరిచేటప్పుడు అరెస్టుకు అవసరం అయిన కారణాలు మరియు మెటీరియల్ ను అందించాలి.

4. మేజిస్ట్రేట్ నిందితుడిని నిర్బంధించడానికి అధికారం ఇస్తూ, పోలీసు అధికారి అందించిన నివేదికను పైన పేర్కొన్న నిబంధనల ప్రకారం పరిశీలించి, దాని సంతృప్తిని నమోదు చేసిన తర్వాతే, మేజిస్ట్రేట్ నిర్బంధించడానికి అధికారం ఇస్తారు.

5. నిందితుడిని అరెస్టు చేయకూడదనే నిర్ణయాన్ని, కేసు నమోదైన తేదీ నుండి రెండు వారాల్లోగా మేజిస్ట్రేట్‌కు ఒక కాపీతో పాటు మేజిస్ట్రేట్‌కు పంపాలి, దీనిని లిఖితపూర్వకంగా నమోదు చేయవలసిన కారణాల కోసం జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంట్ పొడిగించవచ్చు.

6. Cr.P.C లోని సెక్షన్ 41ఎ ప్రకారం, కేసు నమోదైన తేదీ నుండి రెండు వారాల్లోగా నిందితుడికి హాజరుకావాలని నోటీసు ఇవ్వాలి, దీనిని లిఖితపూర్వకంగా నమోదు చేయవలసిన కారణాల కోసం జిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంట్ పొడిగించవచ్చు;

7. పైన పేర్కొన్న ఆదేశాలను పాటించడంలో విఫలమైతే, సంబంధిత పోలీసు అధికారులను శాఖాపరమైన చర్యలకు బాధ్యులను చేయడమే కాకుండా, ప్రాదేశిక అధికార పరిధి కలిగిన హైకోర్టు ముందు ఏర్పాటు చేయబడే కోర్టు ధిక్కరణకు కూడా వారు శిక్షించబడతారు.

8. సంబంధిత జ్యుడిషియల్ మేజిస్ట్రేట్ పైన పేర్కొన్న కారణాలను నమోదు చేయకుండా నిర్బంధించడానికి అధికారం ఇవ్వడం తగు విధముగా హైకోర్టు శాఖాపరమైన చర్యలకు బాధ్యత వహిస్తుంది.

25. మేము పైన ఎత్తి చూపినట్లుగా, జారీ చేసిన పైన పేర్కొన్న ఆదేశాలు. ఐ.పి.సి సెక్షన్ 498ఎ లేదా వరకట్న నిషేధ చట్టము సెక్షన్ 4 కింద నేరానికి నమోదు చేయబడిన కేసులకు మాత్రమే వర్తిస్తుందని, అయితే ఏడు సంవత్సరాల కంటే తక్కువ జైలు శిక్ష లేదా జరిమానా లేదా జరిమానా లేకుండా ఏడు సంవత్సరాల వరకు పొడిగించగల నేరాలకు సంబంధించి కూడా ఇవి సమానంగా వర్తిస్తాయి అని సుప్రీం కోర్టు స్పష్టం చేసింది.

26. రిమాండ్ నివేదికకు, అలాగే అఫిడవిట్‌లో చేసిన వివరణకు తిరిగి పరిశీలిస్తే, దర్యాప్తు సమయంలో, ఎల్‌డబ్ల్యూ. 6 అంటే, దర్యాప్తు అధికారి పిటిషనర్‌కు సెక్షన్ 41-ఎ Cr.P.C కింద నోటీసు జారీ చేయడానికి ప్రయత్నించారని, కానీ పిటిషనర్ దానిని తిరస్కరించారని, అటువంటి వివరణ స్వయంసేవ అని, సరైన వైఖరిని ప్రతిబింబించదని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము. సెక్షన్ 41-ఎ Cr.P.C కింద తయారు చేసిన నోటీసును రికార్డు బహిర్గతం చేయదు లేదా కలిగి ఉండదు. సెక్షన్ 41-ఎ Cr.P.C కింద పిటిషనర్‌కు నోటీసు జారీ చేసినట్లు కానీ పిటిషనర్ దానిని స్వీకరించుటకు నిరాకరించారని దర్యాప్తు అధికారి చేసిన వ్యాఖ్యను కూడా రికార్డులోని అంశాలు బహిర్గతం చేయవు. సెక్షన్ 41 Cr.P.C ను అమలు చేయడానికి సంబంధించి కూడా, పైన పేర్కొన్న విధంగా అరెస్టు మరియు రిమాండ్ కోసం

ఇవ్వబడిన మూడు ఆధారాలు అరెస్టుకు అసలు సమర్థనీయం కాదని సరిపోమునంత లేవని మేము కనుగొన్నాము.

అనగా, ఒక వ్యక్తిని, అది కూడా, ఒక మహిళను మరియు ఒక అడ్వాకేట్ ను ఏడు రోజుల పాటు రిమాండ్ చేయడం అసలు సమర్థనీయం కాదు. పిటిషనర్‌ను అరెస్టు చేయడానికి ముందు సెక్షన్ 41 మరియు 41-ఎ Cr.P.C కింద పరిగణించిన శాసనమును పాటించలేదని చెప్పవలసి ఉంది.

27. అంతే కాకుండా, సంఘటన జరిగిన సమయంలో తాను ఘటనా స్థలంలో ఉన్నానని, ఆమె అహంకార వైఖరితో ఆగ్రహానికి గురై, పిటిషనర్‌ను పోలీస్ స్టేషన్‌కు తీసుకువచ్చానని నాచారం పోలీస్ స్టేషన్ సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ శ్రీ కె. వెంకట రెడ్డి చేసిన వివరణ ఎంత మాత్రము ఆమోదయోగ్యం కాదు, పిటిషనర్ ప్రవర్తన లేదా అహంకార వైఖరికి కోపంగా ఉండటానికి అనుమతించబడడు. అందువల్ల ఆమెను పోలీస్ స్టేషన్ కు తీసుకురావడానికి అనుమతించబడడు. ఒక వృత్తిపరమైన పోలీసు అధికారి నుండి ఇది ఆశించబడదు.

28. ఇంకా, ప్రతివాదులు ఆరోపించినట్లుగా, పిటిషనర్ వివిధ వ్యక్తులు మరియు అధికారులుపై పనికిమాలిన కేసును దాఖలు చేయడంలో పాల్గొనవచ్చు, కానీ శాసనము ప్రకారం నిర్దేశించిన విధానాన్ని పోలీసులు అనుసరించకపోవడానికి ఇది ఒక కారణం కాదు.

29. అందువల్ల, పిటిషనర్‌ను అరెస్టు చేసి ఏడు రోజుల పాటు నిర్బంధించడం శాసనముకు విరుద్ధమని నిర్ధారణకు రావడానికి మాకు ఎటువంటి సంకోచం లేదు.

30. ఫలితంగా, భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 21 ప్రకారం పిటిషనర్ యొక్క ప్రాథమిక హక్కు అటువంటి చట్టవిరుద్ధమైన నిర్బంధం ద్వారా ఉల్లంఘించబడింది.

అధినిర్ణయముపౌర హక్కుల న్యాయశాస్త్రం యొక్క ఈ శాఖను సర్వోన్నత న్యాయస్థానం గుర్తించింది రుడుల్ షా వర్సెస్ బీహార్ రాష్ట్రం కేసులో న్యాయస్థానం [(1983)4 ఎస్సీసీ 14] అటువంటి చర్యలలో నష్టపరిహారం కోసం ఆదేశం ఉపశమనం కలిగించే స్వభావం కలిగి ఉంటుందని, రాష్ట్రం మరియు దాని తప్పు చేసిన అధికారుల నుండి తగు విధముగా నష్టాలను వసూలు చేయడానికి బాధిత వ్యక్తి దావా వేయడాన్ని నిరోధించదని వివరించారు.ప్రజా శాసనము పరిష్కారం కింద ప్రదానం చేయబడిన పరిహారం పౌర స్వేచ్ఛలను ఉల్లంఘించినందుకు ఆదర్శప్రాయమైన నష్టాల స్వభావం కలిగి ఉంటుంది.

వ్యక్తి, ఇది ప్రైవేట్ మునిసిపల్ శాసనము ప్రకారం అర్థం చేసుకున్నట్లుగా పరిహారం కాదు.

32. చట్టం శాసనము ఈ అంశం మరింత వివరించబడింది భీమ్ సింగ్ వర్సెస్ జమ్మూ రాష్ట్రం కేసులో సుప్రీంకోర్టు కాశ్మీర్ [(1985)4 SCC 677]

ప్రాథమిక హక్కును ఉల్లంఘించిన సందర్భంలో ఆదర్శప్రాయమైన ఖర్చుల ద్వారా లేదా ఇతరత్రా ఆర్థిక పరిహారాన్ని అధినిర్ణయము హక్కు రాజ్యాంగ న్యాయస్థానానికి ఉంటుందని పేర్కొనబడింది.

33. రుదుల్ షాలో వ్యక్తం చేసిన అభిప్రాయాన్ని అనుసరించి (3 సుప్రా), నీలాబతి బెహెరా @ లలితా బెహెరా వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ ఒరిస్సా [(1993) 2 SSC 746] కేసులో

భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్స్ 32 మరియు 226 ప్రకారం అత్యున్నత న్యాయస్థానం తన అధికారాలను వినియోగించుకుని ప్రాథమిక హక్కును ఉల్లంఘించినందుకు పరిహారం ఇవ్వగలదని తీర్మానించాను. సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా అభిప్రాయపడింది.

రాజ్యాంగంలో హామీ ఇవ్వబడిన మానవ హక్కులు మరియు ప్రాథమిక స్వేచ్ఛలను ఉల్లంఘించినందుకు 'నష్టపరిహారం కోసం ప్రజా శాసనములో దావా' అనేది అమలు జరుపుటకు గుర్తించబడిన పరిష్కారం అని ఇది అనుసరిస్తుంది. మరియు అటువంటి హక్కుల రక్షణ, మరియు ప్రాథమిక హక్కును అమలు జరుపుట చేయడానికి అందించిన రాజ్యాంగపరమైన పరిష్కారాన్ని ఆశ్రయించడం ద్వారా చేసిన కఠినమైన బాధ్యత ఆధారంగా అటువంటి దావా ప్రాథమిక హక్కును ఉల్లంఘించడం వల్ల కలిగే హింసకు వ్యక్తిగత శాసనములోని పరిష్కారానికి భిన్నంగా ఉంటుంది.సార్వభౌమ రోగనిరోధక శక్తి యొక్క రక్షణ వర్తించదు, మరియు ప్రాథమిక హక్కుల హామీ భావనకు దేశీయుడుది, రాజ్యాంగ పరిష్కారంలో అటువంటి రక్షణ అందుబాటులో ఉండాలనే విషయము ఉండదు. రాజ్యాంగం ద్వారా హామీ ఇవ్వబడిన ప్రాథమిక హక్కులను ఉల్లంఘించినందుకు ద్రవ్య పరిహారాన్ని అధినిర్ణయము చేయడాన్ని సమర్థించేది ఈ సూత్రం, రాష్ట్రం లేదా దాని సేవకులు తమ అధికారాలను ఉద్దేశపూర్వకంగా వినియోగించుకోవడంలో చేసిన ఉల్లంఘనకు అందుబాటులో ఉన్న ఏకైక ఆచరణీయ పరిష్కార మార్గం అయినప్పుడు, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్స్ 32 మరియు 226 లను ఆశ్రయించడం ద్వారా రాజ్యాంగం ప్రకారం ప్రజా శాసనములో పరిష్కారాన్ని ఆశ్రయించడం ద్వారా

ప్రాథమిక హక్కును అమలు జరుపుట చేయబడుతుంది.ఇది రుదుల్ షాలో సూచించబడింది మరియు ప్రాథమిక హక్కులను ఉల్లంఘించినందుకు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్స్ 32 మరియు 226 కింద పరిహారం ఇవ్వబడిన తదుపరి నిర్ణయాలకు ఇది ఆధారం.

34. రైల్వే ప్రాంగణంలో అత్యాచారం వంటి ఘోరమైన నేరానికి గురైన ఒక విదేశీయురాలి విషయంలో కూడా, సుప్రీం చైర్మన్ కోర్టు, రైల్వే మండలి వర్సెస్ చంద్రిమా దాస్ [(2000)2 ఎస్సీసీ 465] హైకోర్టు ఇచ్చిన పరిహారాన్ని సమర్థిస్తూ భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం, ప్రజా కార్యకర్తలు ప్రమేయం ఉన్న చోట, ప్రాథమిక హక్కుల ఉల్లంఘన లేదా ప్రజా విధుల అమలు జరుపుటకు సంబంధించిన విషయం, నష్టపరిహారం కోసం దావా వేయగలిగినప్పటికీ, ప్రజా శాసనము కింద పరిష్కారం ఇప్పటికీ అందుబాటులో ఉంటుందని పేర్కొంది.సంజయ్ గుప్తా వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ యు. పి. [(2015)5 ఎస్సీసీ 280] తో సహా అనేక తదుపరి కేసులలోని నిర్ణయాలలో దేశంలోని రాజ్యాంగ న్యాయస్థానాలు స్థిరంగా ఆమోదించి, వర్తింపజేస్తున్నాయి.

35. పిటిషనర్‌ను ఏడు రోజుల పాటు నిర్బంధించడం, అరెస్టు చేయడం చట్టవిరుద్ధమని, భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 21 ప్రకారం ఆమె ప్రాథమిక హక్కును ఉల్లంఘించబడినదని మేము నిర్ధారణకు వచ్చినందున, Rs.50,000/- యొక్క ఆదర్శప్రాయమైన ఖర్చుల ద్వారా పరిహారాన్ని రాష్ట్రంపై విధించాలని మేము భావిస్తున్నాము, ఇది కేసు యొక్క వాస్తవాలు

మరియు పరిస్థితులలో న్యాయంగా మరియు తగినట్లుగా ఉంటుంది.

36. హోం శాఖలోని రాష్ట్రం ఈ ఉత్తర్వు యొక్క కాపీని స్వీకరించిన తేదీ నుండి ఆరు వారాల వ్యవధిలో పైన పేర్కొన్న మొత్తాన్ని ఈ కోర్టు యొక్క రిజిస్ట్రీ ముందు జమ చేయాలి, ఆ తరువాత పిటిషనర్ దానిని రిజిస్ట్రీ నుండి తీసుకోవచ్చును.

37. కేసు ఫైలుతో విడిపోయే ముందు, మేము మా అభిప్రాయాలను నమోదు చేయాలనుకుంటున్నాము, ఇది మేము చేయాలని భావిస్తున్నాము.

38. పిటిషనర్ తన కేసును బాగా వాదించారు.అయితే, పిటిషనర్ వివిధ వ్యక్తులు, అధికారులు మరియు సంస్థలపై అనేక ఫిర్యాదులు మరియు కేసులు దాఖలు చేసినట్లు మేము గమనించాము. అటువంటి ఫిర్యాదులు మరియు కేసుల యోగ్యతపై లేదా ఇతర విషయాలపై ఎటువంటి అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేయకుండా, సమాజంలో మంచి స్థితిలో ఉన్న లేదా అంత మంచి స్థితిలో లేని చాలా మంది వ్యక్తులు మనోవేదనలను కలిగి ఉంటారని మాత్రమే మనం చెప్పగలం-కొన్ని మనోవేదనలు గ్రహించబడవచ్చు; కొన్ని మనోవేదనలు నిజమైనవి కావచ్చు; కానీ ప్రతి ఒక్కరూ, ముఖ్యంగా న్యాయ వృత్తిలో ఉన్నవారు అత్యంత సంయమనం పాటించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఆమె సామర్థ్యం మరియు సామర్థ్యాన్ని బట్టి, పిటిషనర్ ఆలోచించి, తన దృష్టిని తన నుండి తన సేవలు మరింత అవసరమైన వారి వైపు మళ్ళించాలని మేము భావిస్తున్నాము. పిటిషనర్ తన న్యాయ సేవలను బాధలో ఉన్నవారికి, ముఖ్యంగా సమాజంలోని అణగారిన వర్గాలకు

చెందిన ప్రజలకు విస్తరించినట్లయితే మేము ఖచ్చితంగా న్యాయాన్ని అగ్రమముగా తీసుకువెళుతుంది. ఇది తనకు మరియు సమాజానికి కూడా మంచిది. మేము ఇదే చెప్తున్నాము ఇంతకు మించి ఏమీ లేదు.

39. పైన పేర్కొన్న పరిశీలన మరియు ఆదేశాలకు లోబడి, ఈ కేసులన్నీ అంటే 2020 నాటి W.P.Nos.23116/2020; 2019 నాటి 11993/2019; 2020 నాటి W.A.No.34/2020; మరియు C.C.(ఎస్ఆర్).No.53422/2022 పరిష్కరించబడెను.

40. విచారణ సమయంలో ప్రభుత్వ ప్లీడర్ ఫర్ హోమ్ సమర్పించిన రికార్డును వెంటనే అతనికి తిరిగి ఇవ్వాలి.

కొనసాగింపుగా, పెండింగ్‌లో ఉన్న ఇతరత్రా పిటిషన్లు ఏవైనా ఉంటే, మూసివేయబడతాయి.

ఉజ్జల్ భుయాన్, సిజె

ఎన్. తుకారాంజీ, జె